

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни
“ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ”
(для бакалаврів)**

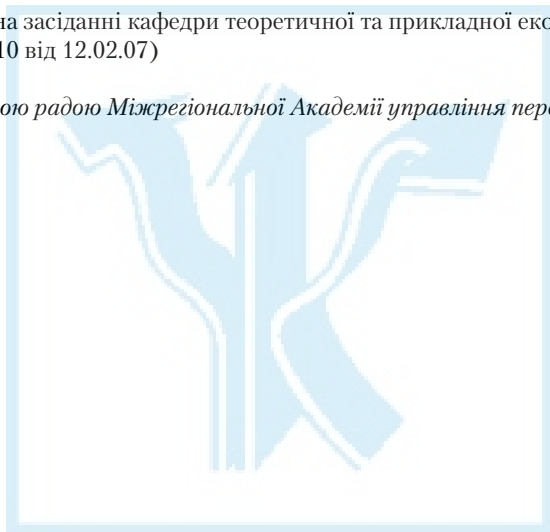
МАУП

Київ 2007

Підготовлено професором кафедри теоретичної та прикладної економіки
Г. П. Кривобороденко

Затверджено на засіданні кафедри теоретичної та прикладної економіки
(протокол № 10 від 12.02.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Кривобороденко Г. П. Методичні матеріали до практичних занять з дисципліни “Державне регулювання економіки” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2007. — 21 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, теми практичних занять з дисципліни “Державне регулювання економіки”, методичні матеріали та завдання до виконання практичних занять, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2007

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У світовій економіці існує багато типів економічних систем зі специфічними механізмами їх регулювання. Кожна країна має специфічну модель управління економікою залежно від національних особливостей розвитку промисловості, політичної системи та розвитку її економіки. Національні інтереси держави передбачають побудову такої моделі управління економікою, яка б забезпечувала соціально-економічний розвиток. Якби економіка розвивалась ідеально, то ВВП зростав би високими темпами, необхідними для соціально-економічного розвитку держави. Проте ВВП має показники зростання або падіння, і тому модель управління економікою повинна ставати щодаля все більш ефективнішою. Ефективність моделей управління економікою постійно підвищується на основі нових економічних теорій. Водночас з'являються нові типи ЕОМ, за допомогою яких здійснюється управління національною економікою. Таким чином, на цій основі підвищується культура державного управління, яка функціонує у складному середовищі політичних, економічних та соціальних чинників. У кожній країні ці чинники впливають на формування культурного середовища, де здійснюються державне управління і регулювання національної економіки. Позаяк у кожній країні рівень загальної культури різний, це позначається на ефективності моделі управління економікою.

Перед економікою України так само постали складні проблеми із застосуванням ефективної моделі управління економікою, за допомогою якої здійснюються управління і регулювання національною економікою.

Методичні рекомендації призначені для проведення практичних занять та написання контрольної роботи з дисципліни “Державне регулювання економіки”: Чому я вважаю модель управління _____ економікою ефективною.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни
“ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ”

№ пор.	Назва теми
1	Обґрунтування вибору ефективної моделі управління національної економіки
2	Характерні риси економічних систем
3	Ефективність моделі управління національної економіки

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ТА ЗАВДАННЯ
ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

Тема 1. Обґрунтування вибору ефективної моделі управління національної економіки

Державне регулювання економіки — це система заходів законодавчого, виконавчого та судового характеру, за допомогою яких держава впливає на соціально-економічний розвиток країни. Державне регулювання соціально-економічного розвитку країни є істотною ознакою сучасного стану економіки. Високі темпи зростання ВВП, як правило, характерні для індустріально-розвинених країн: США, Японії, КНР, Швеції, Німеччини, Великобританії, Франції та ін. У цих країнах високий рівень життя і культура державного управління. Із впливом культури ототожнюються такі чинники: технологія, економіка, політичні партії, релігія, символізм. Ці чинники формують культуру народу, тип економічної системи та механізми їх регулювання.

У світовій економіці налічуються такі основні моделі управління національної економіки: ринкова, планово-державна, змішана, нормативна, традиційна (натуральне господарство), соціалістичний ринок, перехідна. З урахуванням національних особливостей соціально-економічного розвитку та політичної системи кожна країна застосовує власну модель управління економікою, яких налічується понад двадцять. Кожна модель має специфічний механізм регулювання економічних процесів. Наприклад, шведську модель змішаної економіки з урахуванням певних національних особливостей застосовують Фін-

ляндія, Норвегія, Данія та деякі інші країни. У Китайській Народній Республіці успішно функціонує соціалістичний ринок, тобто синтез планово-державної економічної системи з ринковою.

Велике значення має також становлення державного регулювання економіки в кожній країні з поступовим створенням моделі управління національною економікою, тобто історичний аспект. Так, соціалістична планова економіка пройшла складний шлях від формування системи планового управління економікою, непу та ГОЕЛРО до жорсткого централізованого директивного планування на основі п'ятирічних планів. Подальшого розвитку зазнав територіальний аспект, який почався з науково обґрунтованих схем розвитку економічних районів. Ці схеми були основними елементами генеральної схеми розміщення продуктивних сил колишнього Радянського Союзу. Після розвалу СРСР в Україні почала формуватися система державного регулювання економіки в умовах переходу до ринкових відносин.

Зарубіжний досвід державного регулювання економіки засвідчує, що перші його кроки на макрорівні у країнах із ринковою економікою було зроблено тільки в 30-х роках ХХ ст. Це було пов'язано зі світовою економічною кризою 1929–1933 рр., яка охопила більшість країн світу. Особливо Велика депресія охопила економіку США, які остаточно вийшли з економічної кризи на початку Другої світової війни за допомогою економічної теорії Дж. Кейнса. Англійський економіст обґрунтував об'єктивну необхідність державного регулювання економіки із застосуванням планових механізмів у макроекономіці.

У табл. 1 необхідно здійснити порівняння характерних рис вибраної країни з кількома (до чотирьох) індустріально розвиненими країнами світу.

Таблиця 1

Порівняння характерних рис вибраної країни з індустріально розвиненими країнами

№ пор.	Показник	Одиниця	Обрана країна	Країна	Країна	Країна	Країна
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Площа	тис. км ²					
2	Чисельність населення	млн. осіб					

1	2	3	4	5	6	7	8
3	Політична система (устрій)						
4	Мова						
5	Модель управління національною економікою						
6	Рівень життя						
7	Форми власності						
8	Державний сектор	%					
9	Методи державного регулювання економіки						
10	Система соціально-економічних відносин						
11	Державні витрати від ВВП	%					
12	Рівень безробіття	млн осіб					
13	Рівень податків						
14	Рівень доходів: заробітна плата	дол. США					

На Заході починаючи з 30-х років систему державного планування почали називати індикативним плануванням. Необхідно розглянути різні теорії макроекономічного регулювання.

Розрізняють такі основні види державного регулювання: економічний лібералізм, дирижизм та директивне соціалістичне планування. Основні цілі державного регулювання економіки полягають у

досягненні високих темпів соціально-економічного розвитку країни із забезпеченням високого рівня життя.

Таке обґрунтування дасть змогу здійснити вибір найсприятливішої моделі управління національною економікою, що узгоджується з політичною системою. Кожна модель діє в певній політичній системі й відповідає соціально-економічному розвитку країни.

Тема 2. Характерні риси економічної системи

Конституція країни визначає державний устрій та систему органів державної влади, а також встановлює їх функції у сфері управління національною економікою. Державний устрій визначає форми власності: приватну, загальнодержавну, змішану. У кожному суспільстві діють класи, які за допомогою політичних партій та організацій захищають власні інтереси. Види власності встановлюють ті чи інші виробничі відносини у процесі виробництва та систему розподілу доходів у класовому суспільстві.

Кожна модель управління економікою має власний регулятор, або механізм: у ринковій економіці діє ринковий механізм, у соціалістичній — директивний планово-державний, у змішаній — змішана система управління.

Ефективність національної економіки залежить від державного втручання в розвиток соціально-економічних процесів. Необхідно проаналізувати такі механізми: ринковий, соціалістично-плановий та регулювання економікою змішаного типу, тобто порівняти їх переваги та недоліки (табл. 2).

Таблиця 2

Характеристика механізмів регулювання економічними системами

Ринковий механізм	Соціалістичний плановий механізм	Механізм регулювання економікою змішаного типу			
		Переваги	Недоліки	Переваги	Недоліки
1	2	3	4	5	6

Якщо вибрана країна має національні особливості в механізмі регулювання економічною системою, потрібно охарактеризувати їх.

Визначити, які чинники політичного або економічного характеру зумовили створення цього механізму. Навести аргументи на користь вибраної моделі управління національною економікою.

Тема 3. Ефективність моделі управління національної економіки

В основу моделей управління національної економіки покладено різні економічні теорії та школи, які застосовуються у вибраній країні та порівнюваних індустріально розвинених країнах світу. Типи і коротку характеристику економічних теорій і шкіл слід навести в табл. 3.

Таблиця 3

Характеристика економічних теорій і шкіл

№ пор.	Назва вибраної та порівнюваних країн	Типи економічних теорій і шкіл				
		1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	6	7
2						
3						
4						
5						

Згідно з даними табл. 3 необхідно навести розгорнуту характеристику шкіл, які покладено в основу моделей управління національної економіки: монетаризму, теорії раціональних очікувань, марксизму, теорії суспільного вибору, “неокласичного синтезу”, соціально-інституціонального напрямку та ін. Ефективність вибраної моделі управління економікою визначається системою статистичних показників за останні два-три роки.

Основним показником є ВВП, який як “термометр” визначає зростання або спад національної економіки. Якщо ВВП має тенденцію до зростання, то це зростаюча економіка у протилежність статичній або стагнуючій. Таке зростання дає змогу вирішувати всі питання соціально-економічного розвитку країни. Що більший рівень ВВП припадає на душу населення, то індустріально розвиненіша країна

і вищий рівень життя. ВВП розраховується як сукупність ринкової вартості загального обсягу кінцевого виробництва товарів і послуг у національній економіці за один рік.

Якщо треба розрахувати загальний обсяг заробітної плати, пенсних платежів, відсотки та прибутки у процесі виробництва ВВП, за конкретний рік потрібно відняти від ВВП амортизаційні відрахування та податки на бізнес. Отриманий показник називається національним доходом.

Підвищення продуктивності праці є найважливішим чинником забезпечення зростання ВВП і доходів. Зниження динаміки підвищення продуктивності праці негативно впливає на розвиток економіки, темпи зростання заробітної плати та підвищення рівня життя населення. Що більше продукції виробляється за кожну відпрацьовану людино-годину, то більший дохід.

Основним фінансовим індикатором держави є державний бюджет, який повинен бути збалансований. Бюджет держави безпосередньо впливає на соціально-економічний розвиток країни. Бюджетний дефіцит означає, що витрати перевищують загальнодержавні доходи.

Державний борг — це загальна накопичена сума всіх позитивних сальдо бюджетів уряду з відрахуванням усіх дефіцитів, які виявилися в державі.

Високий рівень безробіття спричинює значні економічні та соціальні витрати. Оцінка рівня безробіття при повній або частковій зайнятості має велике значення і пов'язана з економічними циклами. Цей термін означає послідовні підйоми та спади рівнів економічної активності протягом кількох років.

Інфляція — це підвищення загального рівня цін, що спричинює як зменшення обсягів виробництва, так і зниження рівня зайнятості. Повзуча інфляція може перетворитися на жорстку гіперінфляцію. Цей термін означає прискорені темпи поширення інфляції, що зумовлює руйнівну дію на обсяг ВВП та рівень зайнятості.

Валютний курс встановлюється на ринку іноземних валют, де національні валюти обмінюються одна на одну. Ціна, або обмінний курс, національної валюти пов'язує всі внутрішні ціни з усіма зарубіжними цінами. Система міжнародних торговельних і фінансових операцій, що зумовлює попит на певну валюту та її пропозицію, відтворюється у платіжному балансі країни. Хоча платіжні баланси завжди повинні бути збалансовані, або зводитися до нуля, проте існують дефіцити та активи платіжного балансу. Сальдо платіжного балансу від'ємне,

коли держава отримала менше іноземної валюти від торгівлі та фінансових операцій порівняно з витратами. Водночас сальдо платіжного балансу завжди додатне, коли обсяги експорту держави перевищують обсяги імпорту.

Необхідно проаналізувати прийоми, за допомогою яких здійснюється кредитно-грошова політика. Основна мета кредитно-грошової політики полягає в тому, що економіка повинна допомогти в досягненні повної зайнятості та відсутності інфляції. Кредитно-грошова політика означає зміни у грошових пропозиціях з метою стабілізації сукупного обсягу виробництва, зайнятості та рівня цін. Ця політика зумовлює збільшення грошових пропозицій у періоди спаду дія заохочення витрат, а під час інфляції, навпаки, обмежує пропозиції грошей з метою обмеження витрат.

Велике значення мають також застосовувані державою інструменти кредитно-грошової політики. Зокрема, існують такі основні засоби кредитно-грошової політики: операції на відкритому ринку, зміни резервної норми та облікової ставки. Кредитно-грошова політика становить невіддільну складову національної стабілізаційної політики. На відміну від фіскальної кредитно-грошова політика може швидко змінюватись. Однак вона має певні обмеження щодо зміни швидкості обігу грошей. З позицій грошового обігу загальні витрати вважаються грошовими пропозиціями, помноженими на швидкість обігу грошей, тобто на таку кількість разів, за яку гривня витрачається на товари і послуги протягом року.

Першочергове завдання державного сектора — стабілізувати економіку, яка частково реалізується засобами фіскальної політики, що означає маніпуляцію державним бюджетом, тобто урядовими витратами та оподаткуванням з метою досягнення поставлених цілей збільшення обсягів виробництва та зайнятості або зменшення інфляції. У період спаду постає питання про стимулюючу фіскальну політику, що передбачає збільшення державних витрат та зменшення податків або їх об'єднання.

Велике значення має інноваційна політика держави, яка об'єднує науково-технічну та інвестиційну. Ця політика спрямована на впровадження результатів науково-технічного прогресу у виробництво, стимулювання і підтримку інноваційних процесів в економіці.

Необхідно з'ясувати, який метод планування застосовується у країні і який державний орган ним управляє.

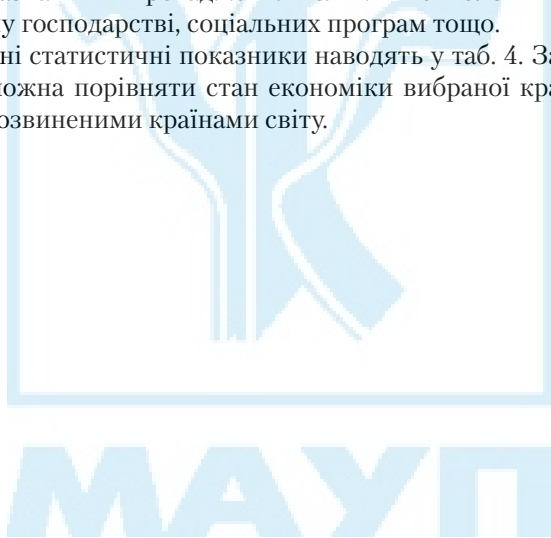
Після економічної кризи 1929–1932 рр. капіталістичні країни почали застосовувати індикативні методи державного регулювання економіки, тобто методи непрямого впливу, що мають рекомендаційний характер.

Планово-державний механізм — це централізоване державне управління соціально-економічним розвитком країни на основі директивного плану.

Механізм макроекономічного регулювання ринковою економікою змішаного типу — це система макроекономічних регуляторів, до складу якої входять ринкові регулятори, важелі державного впливу на економіку, корпоративне управління та інститут соціального партнерства. Ця система базується на плюралізмі форм власності й органічно поєднує переваги ринкових і державних регуляторів.

Слід зазначити впровадження великих технологічних проектів у народному господарстві, соціальних програм тощо.

Основні статистичні показники наводять у таб. 4. За цими показниками можна порівняти стан економіки вибраної країни з індустріально розвиненими країнами світу.

Основні статистичні показники вибраної країни порівняно

№ пор.	Показник	Одиниця	Вибрана країна			Країна		
			2004 р.	2005 р.	2006 р.	2004 р.	2005 р.	2006 р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Рівень зростання ВВП	%						
2	ВВП на душу населення	%						
3	Національний дохід	тис. дол.						
4	Продуктивність праці	%						
5	Державний бюджет	млрд дол.						
6	Дефіцит державного бюджету	% / млрд дол.						
7	Державний борг	% / млрд дол.						
8	Рівень безробіття	%						
9	Рівень інфляції	%						
10	Валютний курс	дол./грн.						
11	Дефіцит платіжного балансу	млн. дол.						

Після заповнення табл. 4 статистичними даними потрібно довести, що вибрана модель управління економікою ефективна. Для цього навести всі можливі аргументи “за” й переконати, що модель управління національною економікою вибрано правильно.

Державне управління функціонує у складному середовищі політичних, економічних та соціальних сил, які позначаються на формуванні культурного середовища в кожній країні. У такому середовищі здійснюється державне управління національною економікою.

Державне управління зазнає впливу з боку культурних цінностей і базується на них.

з показниками індустриально розвинених країн

Країна			Країна			Країна		
2004 р.	2005 р.	2006 р.	2004 р.	2005 р.	2006 р.	2004 р.	2005 р.	2006 р.
10	11	12	13	14	15	16	17	18

Кожна країна має власний рівень загальної культури, що певним способом впливає на сутність і функції державного регулювання її економіки.

Виконані дослідження дадуть підстави дійти такого висновку: країну можна вважати індустриально розвинутою такою мірою, якої її економіка регулюється державою. Що вищий у країні рівень культури управління, то ефективніша модель управління національною економікою незалежно від національних особливостей та її політичної системи.

Модель є синтезом досягнень економічної школи, стану соціально-економічного розвитку та стабільності політичної системи, рівня життя.

Необхідно висловити власну думку щодо вибраної моделі управління національної економіки, а також висвітлити, чому політична і економічна системи держави так важливі. Після цього коротко охарактеризувати чинники ефективної моделі управління і зазначити, які з них можна впровадити в економіку України.

ТЕМИ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Американська модель державного регулювання економіки

1. Характерні риси лібералізованої системи управління національною економікою.
2. Формування “правил гри” з використанням правових і опосередкованих методів.
3. Філософські засади діяльності менеджерів на підприємствах і в державних організаціях.
4. Орієнтація моделі управління на ефективність і раціональність.
5. Використання методів бізнесу для отримання продукту.
6. Ідеали американської політичної системи.
7. Особливості діяльності американського менеджера.

Тема 2. Японська модель державного регулювання економіки

1. Особливості створення моделі впродовж століть без істотного впливу ззовні.
2. Характерні ознаки закритої економічної системи.
3. Сутність ідеї за життєвим наймом.
4. Групова гармонія як характерна особливість культури управління.
5. Базовий рівень ухвалення рішень та відповідальності.

Тема 3. Шведська модель державного регулювання економіки

1. Особливості управління соціально-економічним розвитком країни.
2. Процес розподілу і перерозподілу доходів.
3. Створення справедливої системи соціального захисту населення.
4. Сутність ідеї рівності й солідарності.
5. Форми власності.

Тема 4. Німецька модель державного регулювання економіки

1. Сутність економічних реформ Ерхарда.
2. Створення надійної системи управління національної економіки.
3. Активне використання ринкових регуляторів, насамперед конкуренції.
4. Ефективна система соціального захисту населення.

Тема 5. Соціалістична модель управління економікою Радянського Союзу

1. Історичний аспект становлення планово-державного механізму.
2. Соціально-економічний розвиток народного господарства на основі п'ятирічних планів.
3. Економічний базис і політична надбудова.
4. Надійна система соціального захисту населення.
5. Форма власності.
6. Особливості соціалістичної політичної системи.
7. Державна система ціноутворення.
8. Складання п'ятирічних планів з використанням балансового методу та економіко-математичних методів.
9. Перспективний план територіального розміщення продуктивних сил у республіках Радянського Союзу.
10. Характерні ознаки світової соціалістичної системи.

Тема 6. Соціалістичний ринок у Китайській Народній Республіці

1. Взаємодія планово-державного і ринкового секторів економіки.
2. Спадкоємність радянського економічного базису і політичної надбудови.
3. Соціально-економічний розвиток країни на основі державних планів під керівництвом Комуністичної партії.
4. Сутність двох форм власності та особливості державного регулювання двох секторів економіки.

Тема 7. Африканська модель державного регулювання економіки (Єгипет)

1. Шанування влади.
2. Обмеження продуктивності праці.

3. Суворе застосування правил.
4. Поблажливість до мас.
5. Опирання змінам у суспільстві.
6. Піклування про безпеку робочого місця.
7. Корпоративність бюрократії.

Тема 8. Модель державного управління у країнах Південної Америки

1. Відданість державних службовців певним особам та політичним лідерам як прояв персоналізму.
2. Негативні наслідки частих змін в уряді.
3. Сутність соціально-християнської корупції посадовими особами на всіх рівнях.
4. Відсутність координації між міністерствами.
5. Особливості становлення бюрократії до зайнятості населення.
6. Сутність гуманістичної традиції.

Тема 9. Нормативна модель державного регулювання економіки

1. Обґрунтування планових показників за допомогою науково обґрунтованих нормативів.
2. Встановлення державою за допомогою законів, нормативів і законодавчих актів правил діяльності для суб'єктів економіки.
3. Розрахунок ступенів економічної, соціальної та економічної ефективності виробництва (норми амортизації, рентабельність, ресурсомісткість, викиди шкідливих речовин, прожитковий мінімум та ін.).
4. Визначення державою правового простору для суб'єктів економіки.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Сутність макроекономічного регулювання.
2. Теорії макроекономічного регулювання.
3. Моделі державного управління національної економіки.
4. Система цілей державного регулювання економіки.
5. Культура державного управління.
6. Методи та інструменти державного регулювання економіки.
7. Система органів державної влади для управління національної економіки.
8. Об'єкти та суб'єкти державного регулювання економіки.

9. Типи економічних систем.
10. Макроекономічне планування як форма державного регулювання економіки.
11. Методи макроекономічного планування.
12. Державний сектор в економіці.
13. Сутність фінансової політики держави.
14. Дефіцит державного бюджету.
15. Зовнішній та внутрішній державний борг.
16. Податкова політика держави.
17. Регулювання валютного курсу.
18. Структурні зрушення в економіці.
19. Роль інвестицій в економіці.
20. Державне регулювання науково-технічного розвитку.
21. Промислова політика держави.
22. Аграрна політика держави.
23. Соціальна політика держави.
24. Державне регулювання соціальної сфери.
25. Державне регулювання ресурсозбереження і ресурсозабезпечення.
26. Державне регулювання ціноутворення.
27. Регіональна економічна політика.
28. Державне регулювання рівня життя населення.
29. Антициклічне регулювання економіки.
30. Механізм регулювання економічного циклу.
31. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
32. Митна політика держави.
33. Управління торговельного і платіжного балансів.
34. Історичний аспект становлення державного регулювання економіки.
35. Державне забезпечення техногенної і економічної безпеки.
36. Екологічна політика держави.
37. Шляхи подолання дефіциту державного бюджету.
38. Антиінфляційна політика держави.
39. Фінансова політика держави.
40. Державне регулювання банківської сфери.
41. Стратегія і тактика державного регулювання економіки.
42. Антимонопольна політика держави.
43. Державне регулювання зарубіжного інвестування.
44. Валютна політика держави.
45. Державне регулювання підприємницької діяльності.

46. Державне регулювання грошово-кредитної сфери.
47. Фіскальне регулювання економіки.
48. Взаємодія держави і ринку.
49. Державне регулювання ринку праці.
50. Моделі економічного прогнозування.
51. Інституційні перетворення з метою розвитку підприємництва.
52. Міжгалузевий баланс виробництва.
53. Галузеве регулювання економіки.
54. Роль інвестицій в економіці.
55. Державна амортизаційна політика з метою структурних зрушень в економіці.
56. Соціальний захист населення.
57. Державне регулювання розвитку соціальної інфраструктури.
58. Методи державного регулювання розвитку регіонів.
59. Регіональні програми.
60. Світовий досвід регулювання АПК.
61. Фіскальне регулювання економіки.
62. Форми власності як засіб відтворення політичної системи.
63. Економічний базис і політична надбудова.
64. Ринкові моделі в економіці.
65. Сучасна політична карта світу.
66. Сутність економічного дирижизму і економічного лібералізму.
67. Класифікація методів державного регулювання економіки.
68. Інструменти прямого втручання держави в економічні процеси.
69. Країни економічного лібералізму та економічного дирижизму.
70. Сутність економічних і адміністративних методів державного регулювання економіки.
71. Відмінності держконтракту і держзамовлення.
72. Сутність макроекономічного прогнозування.
73. Принципи макроекономічного прогнозування.
74. Побудова “дерева цілей”.
75. Класифікація методів економічного прогнозування.
76. Складання експертної матриці.
77. Класифікація економіко-математичних моделей.
78. Оптимізація прогнозних рішень за допомогою мережової моделі.
79. Сутність прогнозної екстраполяції.
80. Теорії макропланування.
81. Класифікація планів.
82. Етапи еволюції макроекономічного планування.
83. Функції індикативного плану.

84. Сутність стратегічного макроекономічного планування.
85. Основні риси директивного планування.
86. Механізм реалізації макроекономічних планів.
87. Основні функції та параметри бюджету.
88. Бюджетні доходи.
89. Види податкових надходжень.
90. Негативні наслідки дефіциту державного бюджету.
91. Види видатків державного бюджету.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

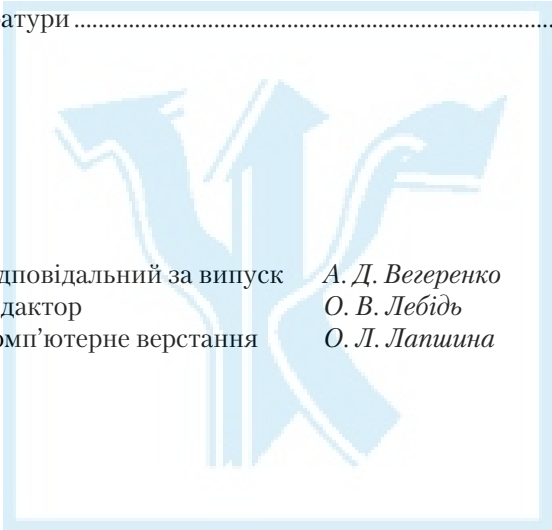
1. *Конституція* України. — К., 1996.
2. *Дідківська Л. І., Головка Л. С.* Державне регулювання економіки. — К.: Знання, 2006 (с. 14–49, 63–91, 106–137, 151–187).
3. *Державне регулювання економіки / С. М. Чистов, А. Є Нікіфоров та ін.* — К.: Вид-во КНЕУ, 2004 (с. 277–301, 402–429).
4. *Запоточний І. В., Захарченко В. І.* Державне регулювання регіональної економіки. — Х.: Одісей, 2003 (с. 28–39, 47–68).
5. *Черевко Г. В.* Державне регулювання економіки в АПК. — К.: Знання, 2006 (с. 9–58).
6. *Стеченко Д. М.* Державне регулювання економіки. — К.: МАУП, 2004 (с. 78–86, 132–158).
7. *Кейнс Дж.* Общая теория занятости, процента и денег. — М., 1993.
8. *Білорус О. Г.* Економічна система глобалізму. — К.: Вид-во КНЕУ, 2003 (с. 360).
9. *Гальчинський А. С.* Теорія грошей. — К.: Основи, 1996 (с. 412).
10. *Ющенко В. А.* Гроші: розвиток попиту та пропозиції в Україні. — К.: Скарби, 1998 (с. 288).

Додаткова

1. *Проект* урядової програми “Україна 2010”: Конспект урядової програми стратегічного розвитку // Уряд. кур’єр. — 1999. — 3, 6, 10, 21 квіт.
2. *Осауленко О. Г.* Сталий соціально-економічний розвиток: моделювання та управління. — К.: Держкомстат України, 2000 (с. 174).
3. *Ковалевський Г. В., Селіванов В. М.* Статистика зарубіжних країн. — Х.: Вид-во ХНУ, 2001 (с. 140).
4. *Большой Атлас* Мира. — М.: Глав. управ. геодезии и картографии России, 2001.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Теми практичних занять з дисципліни “Державне регулювання економіки”	4
Методичні матеріали та завдання до виконання практичних занять	4
Теми і завдання для самостійної роботи	14
Питання для самоконтролю	16
Список літератури	19

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *О. В. Лебідь*
Комп'ютерне верстання *О. Л. Лапшина*

МАУП

Зам. № ВКЦ-2949

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП